

NÁVOD NA

INDIVIDUÁLNÍ NÁBOR V 7 KROCÍCH

2021, Kolektiv autorů pod vedením **Mgr. Barbory Štollové** a **Ing. Marty Šťastné**

ÚVOD

Dokument reaguje na situaci, kdy řada organizací působících v oblasti náhradní rodinné péče přemýšlí, jak najít náhradní rodinu dítětem, kterým se to dlouhodobě nedaří. Věříme, že individuální nábor (IN) může být velmi úspěšnou cestou k nalezení náhradní rodiny pro dítě, jež to potřebuje. Individuální nábor je možností, jak vyhledávat zájemce o pěstounství. Skrze příběhy ukazujeme, pro jaké děti hledáme náhradní rodiče. **Úkolem individuálního náboru je vybrat vhodné pečovatele pro dítě, pro něž je aktuální nábor realizován.** Toto dokládá i pilotní ověřování, které jsme vyzkoušeli v Pardubickém kraji (více níže). Zároveň vnímáme jako nezbytné, aby cesta IN byla pro dítě co nejvíce bezpečná. To také bylo hlavním hnacím motorem vzniku tohoto dokumentu, který reaguje na již probíhající praxi individuálních náborů, kdy ne vždy se toto daří dodržet. Návod na IN přináší ucelený popis toho, kdo, za jakých podmínek a jakým způsobem má v individuálním náboru postupovat, aby se, ač v dobrém úmyslu, neublížilo dítěti, pro něž se toto úsilí vyvíjí. Věříme, že návod povede k větší standardizaci pracovních postupů v rámci IN. Zároveň je namístě si říct, že cesta IN není pro každého, což je mimo jiné dáno i náročností na lidské zdroje.

Vznik Návodu IN

V projektu Nábor pěstounů jako lepší sociální služba¹ jsme využili covidové období k tomu, abychom sestavili virtuální tým z odborníků na téma vyhledávání zájemců o pěstounství formou individuálního náboru. Odborný tým byl složen z členů s bohatou zkušeností z oblasti NRP a šel napříč systémem sociálně-právní ochrany dětí. Byli to členové (abecedně): Mgr. Petr Čada (Amalthea, z. s.), Mgr. Ria Černá (Amalthea, z. s.), Mgr. Johana Mertová (MPSV ČR), Mgr. David Svoboda (Amalthea, z. s.), Bc. Michaela Svobodová (KÚ Pardubice), Mgr. Eva Řezníčková (KÚ Pardubice), Mgr. Barbora Štollová (Hledáme rodiče, o. p. s.) a Ing. Martina Šťastná (Hledáme rodiče, o. p. s.). Naše poděkování patří Bc. Martině Loutné z Dobré rodiny, z. s., která se dlouhodobě pěstounské péči a vyhledávání zájemců mnoho let věnuje. Zároveň s tím probíhalo pilotní ověřování IN. Během prvních čtyř setkání jsme navrhli a popsali sedm kroků individuálního náboru. V každém kroku jsme stanovili klíčové otázky a popsali rizika, která zde vnímáme. K další společné práci jsme přizvali pracovnice Krajského úřadu Pardubického kraje. Každý krok, každou větu jsme znovu prodiskutovali, upravili či přeformulovali. Odpověděli jsme si na klíčové otázky a ošetřili možná rizika. Opakovaná setkání odborné skupiny a současné pilotní ověřování nastavených pracovních postupů nás vedlo znovu některé pasáže návodu přesněji a srozumitelněji formulovat, vyhnout se dvojznačným sdělením. Také nás to přimělo neustále myslet na všechny aktéry v systému NRP, popisovat jejich zapojení, role. Jazyk dokumentu je záměrně méně formální, a to z důvodu dosažení co největší srozumitelnosti.

IN v praxi

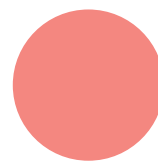
Od února do listopadu 2021 proběhly tři pilotní IN v Pardubickém kraji. V prvním jsme hledali náhradní rodinu pro čtyřletého chlapečka nemajoritního etnika. Do dvou týdnů nám doporučila oslovená doprovázející organizace rodiče, a chlapeček je již v pěstounské rodině. Stačilo pracovat s medailonkem o chlapci a komunikovat e-mailem. V druhém pilotu jsme hledali náhradní rodinu pro dva sourozence, opět nemajoritního etnika, ve věku sedm a jedenáct let, poprvé jsme použili sociální síť. Do dvou týdnů jsme měli téměř 83 000 sdílení, 1 676 reakcí... A tři adepty na náhradní rodiče, se kterými se v době psaní tohoto úvodu řeší další kroky. Poslední pilot začal v říjnu a v době finalizace návodu jsme hledali náhradní rodiče pro jedenáctiletou dívku. Výsledek bude znám po vydání tohoto dokumentu. Věříme, že opět budeme úspěšní.

Co dál?

V Pardubickém kraji by rádi s IN pokračovali. Zároveň vnímáme jako důležité vyvolat širší diskuzi na dané téma a zejména nástroj IN neustále evaluovat. Také je třeba zdůraznit, že **IN nemá nahrazovat kampaňové aktivity** v daném kraji (tj. koordinované, soustavné a plánované oslovování veřejnosti na téma pěstounství a jak se stát náhradním rodičem). V návaznosti na pilotní ověřování, které se uskutečnilo v Pardubickém kraji, si uvědomujeme, že některé užité názvosloví Návodu IN může být pro odbornou veřejnost mimo daný kraj méně srozumitelné. Například aktiv – jedná se o poradní sbor, tzn. setkání odborníků, kteří v daném kraji zajišťují párování podle zvyklostí daného krajského úřadu. V textu také naleznete termín odborná skupina NRP – jedná se o skupinu, která je složena se zástupců kraje, OSPOD a neziskových organizací a zabývá se vyhledáváním pěstounů.

¹ CZ.03.3.X/0.0/0.0/17_083/0013350. Projekt byl financován z Operačního programu Zaměstnanost.

OBSAH

BEZPEČÍ DÍTĚTE NA PRVNÍM MÍSTĚ	4
SEDM KROKŮ PRO DÍTĚ	5
Otázky a odpovědi:	7
Příprava na individuální nábor	9
KROK 1. VÝBĚR DÍTĚTE PRO INDIVIDUÁLNÍ NÁBOR	11
KROK 2. SETKÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY K NASTAVENÍ REALIZACE INDIVIDUÁLNÍHO NÁBORU	12
KROK 3. VYTVOŘENÍ MEDAILONKU	13
KROK 4. HLEDÁNÍ STÁVAJÍCÍCH PĚSTOUNŮ V KRAJI S KAPACITOU K PŘIJETÍ KONKRÉTNÍHO DÍTĚTE	14
KROK 5. HLEDÁNÍ ZÁJEMCŮ PROSTŘEDNICTVÍM KOMUNITY, SOCIÁLNÍCH SÍTÍ A MÉDIÍ	15
KROK 6. KOMUNIKACE S VOLAJÍCÍMI A PŘEDVÝBĚR	17
KROK 7. VYHODNOCENÍ REALIZACE INDIVIDUÁLNÍHO NÁBORU	19
Doporučení – evaluace procesu IN	19
Provázanost s odborným posouzením včetně přípravy	19
PŘÍLOHA 1 Pomocný nástroj pro definování předpokladů pro zájemce o dítě v IN	20
PŘÍLOHA 2 Profil a kompetence kontaktní osoby	24
PŘÍLOHA 3 Profil dítěte	25
PŘÍLOHA 4 Karta dítěte	31
PŘÍLOHA 5 Pracovní list pro tvorbu medailonku	33
PŘÍLOHA 6 Vzor medailonku	34
PŘÍLOHA 7 Příklad textu výzvy doprovázejícím organizacím a OSPOD	35
Příloha 8 Zásady pro oslovení komunity/sociální sítě/média (instrukce pro PR specialistu)	36
PŘÍLOHA 9 Záznamový arch	37

INDIVIDUÁLNÍ NÁBOR

Podmínky:

- **Konkrétní dítě**, pro které se nepovedlo nalézt náhradní rodinu klasickou cestou vyhledávání
- Ověřená **nedostupnost dosavadních pěstounů** a zájemců o PP pro konkrétní dítě v kraji/v ČR
- Odborná a časová **kapacita aktérů** k realizaci individuálního náboru
- Zajištění **bezpečí dítěte** naplněním bezpečnostních prvků

Co je obsahem nástroje:

- Pracovní skupina vytvořená ad hoc pro konkrétní dítě
- Vysoké nasazení a intenzivní spolupráce všech aktérů ve vymezeném čase
- Aktivizace pomáhající sítě kolem dítěte
- Práce s médii a sociálními sítěmi
- Vedlejší pozitivní dopady – nalezení více zájemců či pěstounů, kteří mohou být vhodní pro další/jiné dítě

Individuální nábor je vyhledávání zájemců o pěstounství nebo dosavadních pěstounů s kapacitou přijmout další dítě s cílem zajistit náhradní rodinu pro děti, u kterých se klasické vyhledávání ocitá ve slepé uličce.

Individuální nábor (dále jen IN) nemůže a ani nemá za cíl nahrazovat kampaňové aktivity v daném kraji (tj. koordinované, soustavné a plánované oslovování veřejnosti na téma pěstounství a jak se stát náhradním rodičem). Jedná se o oslovování veřejnosti s cílem nalezení náhradní rodiny pro konkrétní dítě.²

² S ohledem na časovou a personální náročnost organizace IN, ale i s ohledem na zájem veřejnosti je vhodné IN pořádat v daném kraji cca třikrát až čtyřikrát za rok.

BEZPEČÍ DÍTĚTE NA PRVNÍM MÍSTĚ

Individuální nábor ctí anonymitu dítěte a během celého procesu náboru je ochrana bezpečí dítěte zásadní podmínkou pro jeho realizaci (viz také str. 8). Individuální nábor lze realizovat pouze tehdy, pokud jsme schopni zajistit následující bezpečnostní prvky:

MEDAILONEK JE ANONYMIZOVANÝ PO CELOU DOBU NÁBORU

Informace v medailonku jsou zpracované tak, aby bylo rozpoznání dítěte minimalizováno. Jméno dítěte je vždy změněné. I přesto, že se jedná o konkrétní dítě, pro které hledáme náhradní rodinu, s medailonkem pracujeme jako s příběhem určitého typu dítěte v NRP. Během náboru nikdy nepotvrzujeme, ale ani nevyvracíme případné domněnky o dítěti, v mediálním prostoru neodpovídáme na konkrétní dotazy směřující k rozpoznání dítěte. V těchto případech vždy odkazujeme na kontaktní osobu pro zájemce a předáváme telefonní číslo nebo e-mailovou adresu, kam se může dotyčný obrátit pro další informace.

PŘI ZVEŘEJNĚNÍ MEDAILONKU DĚLÁME MAXIMUM PRO BEZPEČÍ DÍTĚTE

Při zveřejnění medailonku na sociálních sítích vždy zakazujeme možnost komentářů. Zákaz komentářů vyjednáváme i při sdílení medailonku. Po celou dobu náboru komunikujeme nezbytnost zachování bezpečí dítěte.

DÍTĚ MÁ PO CELOU DOBU NÁBORU SVÉHO PRŮVODCE

Klíčový pracovník dítěte, který je jeho současným pečovatelem, anebo jiná blízká osoba, jež dítě a jeho potřeby dobře zná, se po dobu individuálního náboru stává jeho průvodcem. V čase zveřejnění medailonku je s dítětem ve velmi intenzivním, v případě starších dětí s přístupem na sociální sítě, i každodenním kontaktu.

INDIVIDUÁLNÍHO NÁBORU SE AKTIVNĚ ÚČASTNÍ PRACOVNÍK NRP KRAJSKÉHO ÚŘADU

Pracovník krajského úřadu je koordinátorem individuálního náboru, garantuje realizaci všech kroků náboru a dohlíží i na bezpečí dítěte. Je klíčovou osobou procesu individuálního náboru i následného odborného posouzení zájemců a zprostředkování NRP.

SOUČÁSTÍ TÝMU INDIVIDUÁLNÍHO NÁBORU JE PR PRACOVNÍK

PR pracovník rozumí sociálním sítím. Aktivně sleduje virální život medailonku na sociálních sítích a v případě potřeby moderuje vzniklou debatu. Podporuje bezpečné sdílení medailonku v mediálním prostoru.

SEDM KROKŮ PRO DÍTĚ

Zástupci Krajského úřadu Pardubického kraje, pracovníci OSPOD a neziskových organizací se na společném setkání v červnu 2020 zamýšleli nad otázkou, jak funguje současná praxe nábory dlouhodobých pěstounů u nás v kraji a jak bychom mohli zájemce o pěstounství lépe oslovit. Hledali jsme řešení, do nichž se v rámci projektu realizovaného společností Hledáme rodiče pustíme a která dále rozpracujeme. **Jedním z návrhů bylo vyhledávání zájemců o pěstounskou péči ve vztahu ke konkrétnímu dítěti, tedy individuální nábor.**

Na individuálním náboru jsme začali pracovat v lednu 2021 s neziskovou organizací Amalthea. Opírali jsme se o jejich zkušenosti z realizace individuálních nábory a o postup, který Amalthea popisuje ve své *Metodice vyhledávání zájemců o náhradní rodinnou péči*. **Dívali jsme se, jak se náborů uskutečnily, co bylo vyzkoušeno, jaké to bylo, co fungovalo a co je třeba nastavit lépe.**

POSTUP NÁBORU JE SNADNO PŘENOSITELNÝ „Máme postup, který jednoznačně drží svůj účel – nalézt pro dítě vhodnou rodinu. Vytvořili jsme strukturu, která je snadno přenositelná. Pracovali jsme na postupu a zároveň jsme kroky pilotně zkoušeli. Je dobře, že to takto probíhalo. Jinak bychom byli teď ve fázi, že máme něco teoretického a teprve to půjdeme zkoušet. Díky pilotům jsme zjišťovali, na co potřebujeme kolik času, upravovali jsme i způsob a strukturu rozhovorů s volajícími. Praxe nám ukázala, co umí on-line prostor a jak důležité, nebo spíše jak nezbytné, je dbát o bezpečí dítěte,“ říká Eva Řezníčková, pracovnice náhradní rodinné péče Krajského úřadu Pardubického kraje.

DÍTĚ, PRO KTERÉ HLEDÁME NÁHRADNÍ RODINU, MÁ VŽDY SVÉHO PRŮVODCE „Bezpečí dítěte máme zpracované úplně nejvíc, co jsem kde viděla. Nastavili jsme mechanismy, které by dítě měly ochránit. Ano, může se stát, že dáme dítěti falešnou naději, že se pro něj najde rodina, a pak to nemusí vyjít. Ale není to stejné, jako když za dítětem přijede sociální pracovnice OSPOD a ptá se ho, zda by chtělo do náhradní rodiny. **Za mě je to celkově o práci s dítětem. I když budeme pro dítě hledat náhradní rodinu běžnou cestou, i tak o tom s ním musíme mluvit a zjišťovat jeho názor, stejně jako když se rozhodneme pro individuální nábor.** A to, že se ho to dotkne, je přece jasné. Vždyť je to o něm, každého by se to dotklo. Přece se mě dotkne to, že někoho zajímám a že pro mě chce najít řešení. A musím umět s dítětem mluvit i o tom, že to možná nedopadne. V našem postupu má každé dítě svého průvodce a bez něho si to nedovedu představit. Zejména pro starší dítě, které má přístup na sociální síť. Pokud bychom takového člověka nenašli, tak bych do individuálního nábory vůbec nešla,“ pokračuje Eva Řezníčková.

KAŽDÝ INDIVIDUÁLNÍ NÁBOR JE PŘÍLEŽITOSTÍ PRO NALEZENÍ VHDNÝCH ZÁJEMCŮ O PĚSTOUNSTVÍ TAKÉ PRO JINÉ DĚTI Vždy ale oslovíme více zájemců s potenciálem stát se pěstouny. Ty pak nasměrujeme na cestu k pěstounství klasickým způsobem. „Individuální nábor nám otevírá další možnost, jak najít rodinu pro dítě, pro které se nám ji nedaří najít standardními cestami. **Je to šance pro tohle konkrétní dítě.** Ale to, co vnímám jako další přidanou hodnotu, je, že tímto způsobem mohu najít také rodinu pro jakékoli další dítě i do budoucna. A to má velký smysl. Protože i kdyby se to teď nepovedlo pro tohle konkrétní dítě, není to zbytečná práce. **A co je lepší? Mít dítě v ústavu, nebo udělat pro tuto chvíli trochu nestandardní kroky?** Až to budu dělat popáté, pošesté, stane se to běžnou aktivitou v rámci hledání zájemců o pěstounství. **Systém hledání náhradních rodin byl vytvářen v době, kdy sociální síť v této oblasti vůbec nebyly. Reagujeme na vývoj doby, ale ctíme systém i literu zákona,**“ říká Eva Řezníčková.

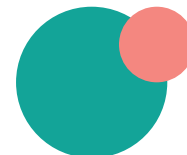
V PARDUBICKÉM KRAJI JSME OVĚŘILI FUNKČNOST KOORDINACE INDIVIDUÁLNÍCH NÁBORŮ PRACOVNÍKEM KRAJSKÉHO ÚŘADU V Pardubickém kraji jsme se shodli na tom, že koordinátorem procesu nábory má být pracovník krajského úřadu. Eva Řezníčková k tomu dodává: „Pokud bude mít pracovník našeho kraje vyhrazenou část úvazku pro individuální nábor, plánujeme jejich realizaci pravidelně. **Zvažujeme intenzitu jedenkrát za dva měsíce. To si dovedu představit.** Může se ukázat, že je to moc, ale možná mají sociální síť kapacitu zvládnout i více nábory. Mluvíme o náboru jako takovém, o realizaci daných sedmi kroků. Vybraní zájemci jsou pak předáni dál k odbornému posouzení. Koordinátor nábory ještě dohlédne na to, aby vše hladce běželo i v této fázi. **Teoreticky si umím představit, že nábor bude koordinovat někdo jiný než kraj, třeba pracovník neziskové organizace. Ale prakticky mi to připadá nevýhodné. Krajský pracovník má jednodušší cestu k informacím, snadněji spolupracuje s OSPOD, s ostatními kraji.** Náš způsob, kdy je proces nábory v rukách kraje, mi připadá přímější a rychlejší, bez zbytečných zádrhel.“

KAŽDÉ ZAZVONĚNÍ TELEFONU JE ŠANCE PRO DÍTĚ První dva piloty koordinovala krajská pracovnice Vladimíra Šimonková Ježková. Ve druhém pilotu si vyzkoušela také roli toho, kdo komunikuje s volajícími. „První pilot jsme ukončili ve čtvrtém kroku. Novou rodinu pro čtyřletého romského chlapce se nám podařilo nalézt již mezi dosavadními pěstouny. Rozeslali jsme medailonek doprovázejícím organizacím a OSPOD v kraji s výzvou, zda mezi svými pěstouny vidí vhodné pečovatele pro toto dítě. Do dvou týdnů jsme měli vytipovanou rodinu. A je to skvělé, povedlo se to, chlapec se má dobře. V druhém náboru jsme hledali rodinu pro sourozence, dva chlapce ve věku sedm a jedenáct let. Jejich příběh jsme vložili na sociální sítě a já jsem byla připravena na telefonu. Vždy, když zazvonil, věděla jsem, že se někdo zajímá o příběh kluků. S každým zazvoněním telefonu to byla pro ně šance. Měla jsem k dispozici scénář pro rozhovor, ale nebylo snadné se ho držet. **V prvním rozhovoru je důležitá přirozenost a mít prostor poslouchat, co vám člověk na druhé straně říká,**“ sdílí svou zkušenost Vladimíra Šimonková Ježková. Druhý pilot nám ukázal, že je potřeba způsob komunikace s volajícími nastavit lépe. Uvědomili jsme si, že není možné všechno zjistit a stihnout během prvního rozhovoru. První rozhovor jsme nastavili méně strukturovaně ve formě „řekněte mi něco o sobě“. Během toho dochází k mapování nabídky volajícího a jeho kompetencí stát se pěstounem. Pak je domluven další rozhovor, který se uskuteční v horizontu tří dnů. Tím dáváme tomuto člověku prostor k vlastní reflexi, k přemýšlení a ověření si svého rozhodnutí účastnit se individuálního náboru, a to i na základě informací z rozhovoru s pracovníkem.

Důležité je také načasování náboru/ Když jsme začali plánovat třetí pilotní nábor **pro jedenáctiletou dívku**, zjistili jsme, že sousední kraj právě spouští prostřednictvím sociálních sítí hledání rodiny pro typově podobné dítě. Proto jsme pilot pozdrželi. „Bylo by skvělé, aby se kraje vzájemně propojily a informovaly se, že plánují individuální nábor pro určitý typ dítěte. Nevím, jak to udělat, ale měli bychom tyto informace sdílet. Aby nedošlo ke zmatení veřejnosti, a tím ke zbytečné práci,“ dodává Eva Řezníčková.

OTÁZKY A ODPOVĚDI:

Časová náročnost odborného posuzování a IN?

Co když v daném kraji trvá odborné posuzování zájemce o NRP rok a déle, např. jsou dlouhé čekací lhůty na zařazení žadatele o NRP do kurzu přípravy?

- Délka procesu odborného posouzení se může v jednotlivých krajích lišit. IN probíhá relativně rychle, např. za čtyři až šest týdnů, v dalších fázích navazuje na systém. Pak je důležité, aby nedocházelo k nadbytečným časovým prolukám mezi jednotlivými částmi odborného posouzení (např. zajištění psychologického posouzení, zahájení přípravy atd.) a problémům v komunikaci aktérů zajišťujících odborné posouzení a zájemce. Je potřeba vyhodnotit vhodnost realizace IN pro daný kraj.
- Doporučujeme zvážit, zda existuje i jiná cesta, jak žadateli zkrátit „čekání“ na přípravu. Např.: dva a více poskytovatelů příprav v daném kraji, uznávání přípravy organizované v jiném kraji, zajištění individuální přípravy (organizací, která zajišťuje přípravu), úprava formy příprav ve smyslu kombinace on-line a prezenční skupinové přípravy.

Jaká je frekvence organizování IN?

Může se IN uskutečnit několikrát do měsíce?

- IN nemá za cíl nahrazovat běžné pracovní postupy zprostředkování NRP ani běžné kampaňové aktivity. S ohledem na časovou a organizační náročnost je možné ho realizovat dvakrát třikrát za rok v daném kraji.

Co když se zapojí všechny kraje do IN, „neunaví“ se veřejnost tématem?

- Předkládaný materiál vyžaduje průběžnou revizi a vyhodnocování průběhu IN. Jako vhodná se v budoucnosti jeví spolupráce všech, kteří IN organizují či budou organizovat. Jen tak je možné zjistit, zda dochází, či nikoliv k přesycenosti veřejnosti problematikou NRP. Cenná data může poskytnout i průběžný monitoring. Zároveň je třeba průběžně vyhodnocovat, zda je IN efektivní nástroj zprostředkování NRP, zohledňující bezpečí a individualitu dětí.

Kdo má být koordinátorem?

Co je úlohou koordinátora IN?

- Koordinátor IN řídí proces individuálního náboru, tzn. svolává pracovní skupinu, komunikuje s poradním sborem (v pilotu to je aktiv), vybírá spolu s poradním sborem adepty do užší skupiny (vážné zájemce pro dané dítě). Z uvedených důvodů je koordinátorem pracovník krajského úřadu, ideálně z pracoviště NRP (může se jednat i o zaměstnance projektu).

Může být koordinátorem někdo jiný než pracovník krajského úřadu?

- Na základě pilotu jsme ověřovali efektivnost řešení role koordinátora jako pracovníka KÚ. Prokázalo se jako neefektivnější, u pracovníka krajského úřadu se sbíhají všechny potřebné informace k párování (jak o potřebných dětech, tak o potenciálních adeptech). Má oprávnění komunikovat se všemi aktéry systému v péči o ohrožené děti (o vývoji a plánovaných krocích informovat KÚ a OSPOD). Zároveň je zde největší předpoklad garance rychlosti rozhodování dílčích kroků v procesu IN.

Jak je zajištěna bezpečnost dítěte v IN?

Nemůže být IN škodlivé pro dítě?

- Dítě je nahlášeno do evidence NRP a mělo by se vyjádřit k NRP (ad ZSPOD, § 22 odst. 2). Je tedy předpoklad, že se jedná o dítě, které dlouhodobě ví, že se pro ně nepodařilo najít náhradní rodinu. Během IN neustále minimalizujeme riziko, že dítě bude opakovaně vystavováno situacím, kdy to tzv. nevyjde. Proto je důležité, aby dítě mělo průvodce. Pokud dokáže s ohledem na svůj věk či rozumovou vyspělost vnímat IN, musí být vtaženo do tohoto procesu a zároveň jím provázeno. Viz opatření v textu.

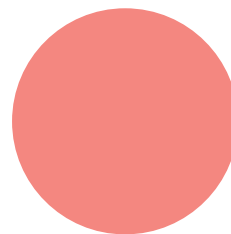
Došlo k prolomení anonymity dítěte na sociálních sítích během pilotu?

- V procesu IN jsou nastavené pojistky, aby k prolomení anonymity nedošlo. Některé případy jsou si velmi podobné a může dojít i k falešnému spojení případu s nějakým jiným dítětem. Pokud by k tomu přece jenom došlo, vždy je třeba okamžitě jednat a ohradit se proti tomu, jak se děje i v jiných případech při prolomení anonymity dětí.

Co když IN způsobí nečekanou odezvu?

Co když některý adept rovnou požádá soud o svěření konkrétního dítěte?

- Povinností OSPOD je při hledání řešení situace dítěte, které se ocitá mimo svou rodinu, nejprve oslovit nejširší rodinu, jež má ze zákona přednost před zprostředkovanou NRP.
- Cílem IN je maximálně anonymizovat identitu dítěte, viz pravidla bezpečí. Pokud se i přesto něco takového stane, rozhoduje soud. OSPOD by měl dodat podklady soudu včetně informace, jak daný adept postupoval. Následně je vhodné v rámci zpětné vazby a monitoringu zrevidovat pracovní postupy v rámci IN včetně toho, z jakého důvodu byla prolomena anonymita dítěte.

PŘÍPRAVA NA INDIVIDUÁLNÍ NÁBOR

Prostřednictvím IN najdeme náhradní rodinu dítěti, jež je **dlouhodobě v evidenci NRP** a pro které se opakovaně nedaří náhradní rodinu nalézt, ANEBO které je **krátkodobě** v evidenci NRP, jeho situace je zmapována ze strany OSPOD včetně potenciálu širší rodiny na jeho převzetí do péče a víme, že pro toto dítě hledáme náhradní rodinu, kterou nyní nemáme.

Jak vytvořit pracovní skupinu

Do individuálního náboru vstupují **AKTÉŘI** sociálně-právní ochrany dětí v daném kraji. Pro každý nábor vzniká nová ad hoc pracovní skupina, v jejímž rámci jsou stanoveny **ROLE**, kterým přísluší typické činnosti. **Jedna osoba může zastávat i více rolí najednou, žádná z rolí však nesmí být vynechána. Rozdělení a náplň rolí musí být stanovena nejpozději na prvním setkání pracovní skupiny.**

Stávající AKTÉŘI sociálně-právní ochrany dětí, kteří vstupují do IN a přebírají či mohou přebírat ROLE definované pro realizaci IN:

- Pracovník krajského úřadu zodpovědný za zprostředkování náhradní rodinné péče (pověřený pracovník s odbornou a časovou kapacitou pro přijetí role v rámci IN)
- Pracovník OSPOD zodpovědný za případ dítěte
- Klíčový pracovník dítěte, který je jeho současným pečovatelem, anebo někdo, kdo dítě a jeho potřeby dobře zná (např. PPPD, pracovník doprovázející organizace, OSPOD, SAS, vychovatel DD anebo osoba blízká atd.).
- Pracovník/ce s odbornou a časovou kapacitou k přijetí role v rámci IN (např. PR pracovník, pracovník pro roli kontaktní osoby pro zájemce atd.).

ROLE, které je nezbytné při realizaci IN obsadit, a jejich náplň:

- **Koordinátor** – řídí pracovní skupinu, koordinuje jednotlivé fáze IN, účastní se párování. Tj. pracovník krajského úřadu.
- **Kontaktní osoba** – komunikuje s adepty, kteří reagují na IN; dělá prvotní filtr (systém filtrů vysvětlen dále); je průvodcem těmto adeptům v následujícím procesu individuálního náboru. Kontaktní osoba musí být k dispozici nepřetržitě během prvních čtrnácti dní po zveřejnění medailonku. Kontaktní osoba úzce spolupracuje s koordinátorem IN, průběžně mu předává informace o volajících. Jedná se o stálého pracovníka krajského úřadu nebo o pracovníka, se kterým krajský úřad uzavřel DPP pro účely IN. Pozn.: Tento způsob jsme vyhodnotili na základě praxe Pardubického kraje jako nejsnadnější z hlediska GDPR. Jsou však možné i jiné cesty (například pracovník doprovázející organizace³).
- **Průvodce pro dítě** – ten, kdo dítě zná a umí s ním komunikovat. Jeho úkolem je v době individuálního náboru být průvodcem dítěti. Pokud se jedná o klíčového pracovníka dítěte, pak tento pracovník je při realizaci IN více exponován ve vztahu s tímto dítětem, zejména pak v době zveřejnění medailonku. Pokud se jedná o dítě s přístupem na sociální sítě, je se svým průvodcem v každodenním kontaktu. Společně sledují sdílení medailonku. Průvodce pro dítě musí být připravený být aktivně v kontaktu s dítětem po celou dobu realizace IN.
- **Pracovník PR** – zajišťuje PR a komunikaci na sociálních sítích a v médiích. Po dobu zveřejnění medailonku úzce spolupracuje s kontaktní osobou pro zájemce a předává informace o aktivitě na sociálních sítích či v médiích. PR pracovník je většinou součástí organizace, která působí v daném kraji v oblasti náhradní rodinné péče a je aktivní v komunikaci prostřednictvím sociálních sítí. PR pracovník je nejčastěji v zaměstnaneckém poměru organizace, jež působí v daném kraji v oblasti NRP a která je po domluvě s krajem pro účely IN pověřena ke zveřejňování medailonku o dítěti a dalších informací k IN na své sociální síti. Mohl by to být i zaměstnanec kraje, ale v pilotu se osvědčilo toto nastavení.

³ Doprovázející organizace mající pověření k výkonu SPOD podle ZSPOD § 48 odst. 2 písmeno g) vyhledávat fyzické osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny a oznamovat je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

Jak komunikovat s dítětem před a v průběhu IN

- Dítě musí vědět, že pro něj hledáme náhradní rodinu formou IN. Přiměřeně jeho věku a rozumovému vývoji s ním o tom komunikuje jeho klíčový pracovník.
- Tento pracovník často iniciuje realizaci IN a pro účely IN přebírá roli průvodce dítěte.
- Informace jsou dítěti předávány realisticky, je důležité dítěti neslibovat ideální výsledek IN, průběžně ho seznamovat s kroky, které budou v rámci IN následovat. Zároveň je třeba průběžně s dítětem pracovat v tématu, že nábor může skončit nezdarem. Pracovat s dítětem tak, aby znalo širší kontext, dát mu roli hrdiny, díky kterému bude více lidí přemýšlet o životě dětí, jež vyrůstají mimo vlastní rodinu apod., aby u něj v případě nezdaru nedošlo k pocitu selhání, dojmu, že to celé nemělo smysl atd.
- Čím je dítě starší, tím více ho do IN zapojujeme. Dítě se např. podílí na tvorbě svého medailonku.
- Dítěti je vysvětleno, že jeho příběh je v mediálním prostoru prezentován anonymně a co to znamená. Je mu vysvětlený způsob a důvod jeho ochrany při prezentaci jeho příběhu na sociálních sítích.
- Je nutné, aby byl průvodce pro dítě připravený být s ním aktivně v kontaktu po celou dobu realizace IN.

VÝBĚR DÍTĚTE PRO INDIVIDUÁLNÍ NÁBOR

KROK 1

<p>Důvod k zahájení individuálního náboru:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dítě, pro které se opakovaně (min. dvakrát) nedaří nalézt náhradní rodinu běžnou cestou 	<ul style="list-style-type: none"> • Dítě ve specifické situaci
<p>Typické situace:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dítě osm měsíců v PPPD a po celou dobu se nepodařilo najít mu náhradní rodinu. • Dítě ve ZDVOP, blíží se konec možného pobytu v zařízení a dosud se nepodařilo najít náhradní rodinu a bylo vyhodnoceno, že se dítě nyní nemůže vrátit do své rodiny. • Dítě v pobytovém zařízení, dosud nebylo úspěšné zprostředkování NRP. • Děti, které s ohledem na svůj zdravotní stav vyžadují zvýšené nároky od pečovatelů. • Dítě, u kterého je plánována změna výchovného prostředí, tzn. např. přechod do jiného ústavního prostředí). <p>Vše platí i pro situace týkající se sourozeneckých skupin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jedná se o dítě, které je dlouhodobě v systému SPOD a u něhož s ohledem na jeho životní situaci je vyhodnocena potřeba neodkladného umístění do náhradní rodiny (např. úmrtí pěstouna, nemožnost pokračující péče rodičů atd.).
<p>Ověření před zahájením individuálního náboru:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Krajský úřad ověřil, že v kraji ani v rámci ČR nejsou nyní připravení vhodní pěstouni pro toto konkrétní dítě a není nikdo z rodiny a blízkých osob dítěte, kdo by měl zájem převzít dítě do péče. Během pilotu byla situace dítěte konzultována s Odbornou skupinou pro NRP Pardubického kraje (Aktiv)⁴. 2. Realizaci individuálního náboru inicuje a rozhoduje krajský úřad. Podnět k realizaci individuálního náboru může podat OSPOD OÚ ORP, doprovázející či jiná organizace, popř. jednotlivec, který vstoupí do komunikace s krajským úřadem. 	

⁴ Případ, kdy nejsou osloveny všechny kraje – umístění dítěte do náhradní rodiny mimo původní kraj je vyhodnoceno Aktivem s ohledem na potřeby dítěte jako nevhodné. Aktiv v jiných krajích představuje poradní sbor, tzn. povětšinou pracovníci krajského úřadu a další odborníci NRP, kteří se scházejí za účelem párování dětí, tzn. nalezení zájemce pro dítě z evidence dětí vedené KÚ.

SETKÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY K NASTAVENÍ REALIZACE INDIVIDUÁLNÍHO NÁBORU

KROK 2

Složení pracovní skupiny se s každým individuálním nábořem proměňuje. (Aktéři a role IN viz první stránka.)

Setkání skupiny svolává koordinátor. Mohou nastat dvě situace:

- koordinátor je předem daný (OSPOD/kraj má předem určenou osobu, která je v případě IN koordinátorem),
- koordinátor bude určen na setkání Odborné skupiny pro NRP (Aktiv), když se skupina rozhodne zahájit IN pro konkrétní dítě.

Koordinátor do deseti pracovních dnů svolá setkání pracovní skupiny prezenčně nebo on-line.

Mezitím KOORDINÁTOR:

- komunikuje s aktéry případu, předběžně obsazuje role a rozděluje činnosti pro IN,
- vyžádá si od OSPOD aktuální vyhodnocení situace dítěte,
- zadá klíčovému pracovníku dítěte a PR pracovníkovi, aby připravili informace pro medailonek (ideálně tyto dvě osoby propojí, aby společně komunikovaly již před setkáním),
- vyzve PR pracovníka, aby připravil návrhy na využití mediálního prostoru,
- vyzve skupinu k přemýšlení o potřebách dítěte směrem k budoucím pečovatelům,
- avizuje subjektu, který bude zajišťovat odborné posouzení zájemců a přípravu, že se spouští individuální nábor, a ověřuje si jeho kapacitu v časovém horizontu dvou měsíců,
- zajistí soulad s GDPR,
- zajistí sdílení informace o realizaci IN s biologickou rodinou. Komunikaci s biologickou rodinou zajišťuje OSPOD dítěte. Jakmile je vyhodnoceno, že bude pro dítě aktivně hledána náhradní rodina, OSPOD o tom informuje rodiče dítěte. Bude-li se pro dítě realizovat IN, OSPOD dítěte tuto informaci předá biologické rodině. Zda rodiče zapojuvat do IN, v jaké míře a jakým způsobem, je v kompetenci koordinátora IN ve spolupráci s příslušným OSPOD. Pokud je s rodiči možná komunikace, je vhodná i jejich participace v rámci IN. Dítě znají a mohou poskytnout cenné informace pro využití v rámci IN.

Obsah prvního setkání:

- rozdělení činností souvisejících s nábořem
 - zajištění toku informací (KROK 1 až KROK 7)
 - zpracování medailonku (KROK 3) oslovení doprovázejících organizací a OSPOD (KROK 4)
 - zajištění zveřejnění a komunikace na sociálních sítích (KROK 5) – rozeslání medailonku a komunikace s médii (KROK 5)
- nastavení spolupráce v rámci nábořu
 - komunikace se zájemci, předvýběr, průběžné předávání informací (KROK 6)
- naplánování časového harmonogramu (časové rozfázování jednotlivých kroků nábořu)
- stanovení kritérií/požadavků na budoucí pečovatele s ohledem na potřeby dítěte v IN; skupina definuje hlavní kritéria (doporučujeme pracovat minimálně se třemi kritérii, viz Přílohu 1), která musí budoucí pečovatel naplnit, a seřadí je podle důležitosti. Tato kritéria v dalším procesu IN vedou k výběru vhodné náhradní rodiny, usnadňují rozhodování a dávají jednoznačné důvody k případnému odmítnutí volajícího. V procesu IN může dojít k přehodnocení těchto kritérií (z důvodu omezené nabídky adeptů apod.)

Příloha 1

Pomocný nástroj pro definování předpokladů pro zájemce pro dítě v IN

Příloha 2

Profil a kompetence kontaktní osoby

VYTVOŘENÍ MEDAILONKU

KROK 3

Medailonek představuje dítě, jeho záliby, dovednosti a potřeby. Medailonek musí zaujmout, je psán jako autentický příběh dítěte s aktuálními podrobnostmi a důležitými detaily. Medailonek vychází z aktuálně vyplněných dokumentů jako Profil dítěte, Karty dítěte (viz příloha) a Vyhodnocení situace dítěte, případně dalších dokumentů. Na tvorbě medailonku se musí podílet pracovník, který je dítěti nejbližší a zná ho. Část medailonku se zaměřuje také na požadavky na budoucí pečovatele, které vycházejí z aktuálních potřeb dítěte – viz stanovená kritéria/požadavky na budoucí pečovatele. Finální verzi medailonku schválí koordinátor a dá na vědomí všem členům pracovní skupiny.

Doporučení k medailonku:

- **FOTOGRAFIE, ILUSTRACE:** Je možné použít fotografie z fotobanky, fotografii oblíbené hračky dítěte, obrázek kreslený dítětem či něco jiného, co dítě charakterizuje, co má rádo (např.: dítě miluje fotbal, o této oblibě píšeme v medailonku, ilustrační fotografie se týká fotbalu). V případě použití skutečné fotografie dítěte doporučujeme využít pouze detail, například ruka dítěte kreslí obrázek atd.
- **PROPOJENÍ TÉMAT:** Osvědčuje se propojit příběh dítěte s tématem, který je aktuálně prezentován na sociálních sítích či webu neziskové organizace nebo kraje jako součást kampaně na vyhledávání pěstounů, například propojení hledání náhradní rodiny pro dítě s Downovým syndromem s dalšími informacemi o tomto hendikepu.
- **ETNIKUM:** S ohledem na pravdivost medailonku a hledání náhradní rodiny pro konkrétní dítě je potřeba pracovat otevřeně s tématem etnika dítěte. Pokud hledáme náhradní rodinu pro romské dítě, pak tento fakt do medailonku uvedeme. V případě, že nemáme dostatečné informace k etniku dítěte, do medailonku to takto uvedeme. Uvádíme vždy jen skutečná fakta, že např. jeden z rodičů říká, že je Rom, babička dítěte se cítí jako Romka apod.
- **JEDEN MEDAILONEK:** Pracujeme vždy pouze s jednou verzí medailonku.
- **SOCIÁLNÍ SÍŤ, MÉDIA:** Při spolupráci s médii je nezbytná autorizace medailonku. Odesláním medailonku do médií bez autorizace nelze zajistit kontrolu nad konečnou podobou textu, který bude otištěn či zveřejněn. Osvědčuje se nejprve medailonek umístit na sociální síť, prioritně organizace či neziskové organizace, která je partnerem v rámci IN a má možnost přístupu k dané sociální síti, a média využít jako poslední možnost.
- **ČAS:** Medailonek na sociálních sítích žije přibližně čtrnáct dní, poté je potřeba ho smazat, to zajistí koordinátor/PR pracovník.
- **ROZSAH MEDAILONKU:** Ideálně půl strany textu, délka by neměla přesáhnout jednu stranu, zásadní jsou první věty, které budou zobrazeny v případě umístění na sociálních sítích, zbylý text se může rozbalovat.
- **NEZBYTNÁ SOUČÁST MEDAILONKU:** Kontaktní osoba, datum ukončení výzvy, informace o GDPR a doporučení, že na stránkách kraje a spřátelené doprovázející organizace jsou obecné informace, co je IN – včetně popisu dalšího postupu.

Příloha 3
Profil dítěte

Příloha 4
Karta dítěte

Příloha 5
Pracovní list pro tvorbu medailonku (návodné otázky, čemu se v medailonku věnovat, a doporučený rozsah)

Příloha 6
Vzor medailonku

HLEDÁNÍ STÁVAJÍCÍCH PĚSTOUNŮ V KRAJI S KAPACITOU K PŘIJETÍ KONKRÉTNÍHO DÍTĚTE

KROK 4

Koordinátor osloví e-mailem doprovázející organizace a OSPOD (OÚ ORP) v kraji s výzvou ověřit kapacitu stávajících pěstounů k přijetí konkrétního dítěte. Spolu s výzvou odesílá také medailonek dítěte. Výzva je časově omezená na dobu maximálně pěti pracovních dnů. Koordinátor bude podávat další dovysvětlující informace jednotlivým DO/OSPOD.

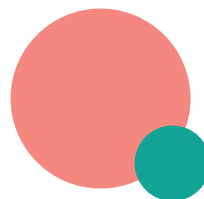
Doprovázející organizace/OSPOD oslovují své pěstouny na základě znalosti jejich situace, medailonku dítěte (rodina se typově hodí pro dítě) a předpokladu, že rodina zvažuje přijetí dalšího dítěte.

Po uplynutí doby výzvy koordinátor informuje všechny o výsledku a v případě nenalezení stávající pěstounské rodiny informuje o spuštění IN prostřednictvím sociálních sítí (KROK 5). (Např. krátkým oznámením: „V PONDĚLÍ SPOUŠTÍME FB KAMPAŇ Z FB AMALTHEA, PROSÍM SDÍLEJTE.“)

Doporučujeme při prvních IN v kraji poslat taktéž krátkou informaci o tom, co je individuální nábor, zdůraznit časové lhůty a význam jejich dodržování (je nutné, aby došlo k představení v rámci porady OSPOD na kraji, existovaly webové stránky s odkazem na metodiku atd.). Koordinátor je obvykle schopný zajistit všechny doplňující informace telefonujícím, ale je dobré již avizovat osobě, která bude v dalším kroku komunikovat se zájemci, aby byla připravená případně pomoci. Může se stát, že se medailonek dostane na síť a začnou se hlásit zájemci. Z naší zkušenosti doporučujeme tyto dvě části nespojovat, protože je mnohem efektivnější začít hledat kapacitu mezi stávajícími pěstouny. **Pokud je v tomto kroku nalezen vhodný pěstoun, individuální nábor je v této fázi ukončen a bezprostředně poté dochází k odbornému posouzení a zprostředkování NRP.**

Příloha 7

Příklad textu výzvy doprovázejícím organizacím a OSPOD

HLEDÁNÍ ZÁJEMCŮ PROSTŘEDNICTVÍM KOMUNITY, SOCIÁLNÍCH SÍTÍ A MÉDIÍ

KROK 5

Po pěti dnech od rozeslání medailonku OSPOD/DO bez reakce koordinátor ve spolupráci s PR pracovníkem spustí kampaň přes sociální sítě. Medailonek je ponechán na sítích zpravidla čtrnáct dní. Během této doby vstupuje do kampaně **kontaktní osoba pro zájemce**. Je důležité, aby PR pracovník a kontaktní osoba pro zájemce vzájemně neustále komunikovali ohledně zaslaných dotazů k medailonku. V tomto období se vyžaduje **vysoké pracovní nasazení a celodenní dostupnost po celý týden včetně víkendu na telefonu**, reakční doba zejména na sítích musí být rychlá.

Aby celá akce měla strukturovaný charakter, veškerá komunikace se děje **přes telefon**. Cílem je nastavit pro všechny zájemce jeden komunikační bod (kontaktní osoba pro zájemce) a telefonický kontakt jako základní komunikační prostředek, během kterého už cíleně zjišťujeme vhodnost zájemce. Sociální sítě jsou jenom podpůrným nástrojem k rychlému šíření informací, na sítích **nikdy nenastává výběr nebo rozhovor se zájemcem**.

1. Oslovení komunity prostřednictvím pracovníků NRP:

- komunita fyzických osob, spřátelených atd., přes které můžeme šířit informaci o hledání rodiny pro konkrétní dítě,
- komunita spřátelených organizací – doprovázející, ale i jiné organizace v našem kraji i jinde.

PRINCIP: V těchto případech má přidanou hodnotu náš osobní kontakt, tzn. že našemu požadavku hledání bude věnována větší pozornost.

2. Zveřejnění medailonku prostřednictvím sociálních sítí

Doporučujeme komunikaci strukturovat takto:

- Nejdříve medailonek zveřejní na síti **pouze jedna** organizace (DO) v regionu; hlavním kritériem by měl být nejvyšší počet sledujících. Doporučujeme tento postup z důvodu aktualizací a ukončování kampaně a také proto, aby bylo možné sledovat a vyhodnocovat data k medailonku:
 - a) Ideální je spolupracovat s PR pracovníkem právě této organizace na IN.
 - b) Medailonek obsahuje informaci o tom, že pro další informace je k dispozici určený pracovník, který podá telefonicky bližší informace.
 - c) I když je řečeno, že další komunikace je telefonickou formou, část dotazů se objeví na síti. PR pracovník aktivně spravuje medailonek, prodleva reakce ke zveřejněným dotazům nesmí překročit víc než půl dne. PR pracovník (ten, kdo post zveřejnil) musí komunikovat s kontaktní osobou pro zájemce v případě, že je nutné si předat kontakt.
- Pak PR pracovník vyzve ostatní organizace ke sdílení.

Během zveřejnění doporučujeme sledovat příspěvky a data analyzující cílovou skupinu medailonku a průběžně je vyhodnocovat (PR pracovník) a pracovat s cílenou propagací.

- Rozeslání medailonku do médií (je to krok, který by měl být použitý po čtrnácti dnech po zveřejnění na sociálních sítích). Jelikož média nemusejí nevyhnutelně autorizovat článek, je nutné, abychom se snažili co nejvíce zdůraznit, že medailonek nemá být změněn ani nijak zkracován/nastavován. Pokud se kampaň uskutečňuje formou masmediální komunikace, zaměřujeme se na to, abychom kontrolovali, co v tisku bude zveřejněno, je důležité vždy žádat o autorizaci.

Jaká média a v jakém pořadí oslovit: **regionální média** (tisk, TV, rozhlas),
celorepubliková média (tisk, TV, rozhlas).

Způsob oslovení komunity, realizaci náboru prostřednictvím sociálních sítí, výběr mediálního prostoru, webu, kde bude výzva umístěna atd., definuje pracovní skupina v KROKU 2.

Pracovník zodpovědný za tento krok – PR pracovník – zajišťuje:

- anonymizování medailonku, úpravu do tiskové zprávy, popř. přípravu dalších podkladů (např. kresby),
- umístění výzvy na web s uvedením kontaktu na člověka, kterému zájemce může volat,
- umístění zprávy na facebookový profil, pravidelné sledování facebookového profilu a reakce na dotazy,
- komunikaci s médii, rozeslání zprávy se žádostí o uveřejnění, následný monitoring,
- průběžnou komunikaci s pracovní skupinou, předávání informací, vyhodnocování.

Medailonek doporučujeme skrýt po čtrnácti dnech (PR pracovník) na pokyn koordinátora. Kampaň ukončuje koordinátor po dohodě s pracovní skupinou. Pokud je příspěvek (medailonek) skrytý, bude ho možné později obnovit s aktualizací a jiným textem a udržet si tím dosah na cílové skupiny. Kampaň vždy ukončujeme oznámením výsledku, které obsahuje poděkování a sdílení informace, co se děje dál.

Doba čtrnácti dnů je obvyklá, ale není striktně daná, podstatné jsou podmínky, za kterých lze kampaň ukončit:

- počet vhodných zájemců je dostatečný; vyhodnocuje koordinátor,
- na medailonek nikdo vhodný po dobu čtrnácti dnů nereaguje a kampaň se přesouvá do tištěných médií,
- jiné důvody (např. dítě si nepřeje dále vyhledávat náhradní rodinu, došlo ke změně situace na jeho straně, např. zdravotní stav atd.).

Individuální nábor ctí anonymity dítěte a během celého procesu náboru je ochrana bezpečí dítěte zásadní podmínkou pro jeho realizaci. Při realizaci IN prostřednictvím sociálních sítí doporučujeme zajistit následující opatření:

- 1. Opakovaně se ujistit, že je medailonek anonymizovaný a nelze na základě uvedených informací dítě/děti ztotožnit.** V praxi se ukazuje, že ten, kdo příběh dítěte zná, rozpozná ho i přes důkladnou anonymizaci údajů. Pak může dojít k položení dotazu či zveřejnění komentáře, který je konkrétně směřován k dítěti a může vést k jeho identifikaci. Taková komunikace musí být okamžitě přesměřovaná na telefonickou/e-mailovou komunikaci mezi kontaktní osobou pro zájemce a dotazujícím se. I z tohoto důvodu je nezbytné zakázat komentáře.
- 2. Za anonymity informací o dítěti zodpovídá celá pracovní skupina IN.** Udržení anonymity sdílených informací o dítěti je velmi důležitým úkolem kontaktní osoby pro zájemce a koordinátora IN.
- 3. S ohledem na citlivost tématu a na ochranu bezpečí dítěte doporučujeme u medailonku vkládání komentářů zakázat** a požádat o zajištění zakázání komentářů také při sdílení medailonku prostřednictvím dalších facebookových stránek.
- 4. PR pracovník aktivně sleduje sdílení medailonku na sociálních sítích.** Monitoruje také stránky, které medailonek sdílí. Sleduje veškerou diskuzi k tématu a podle možností v případě potřeby včas reaguje.
- 5. Dítěti s přístupem na sociální sítě je třeba zajistit po dobu realizace IN aktivní podporu blízkého dospělého člověka, kterým je nejčastěji klíčový pracovník dítěte.** Tuto osobu nazýváme průvodcem dítěte. V období zveřejnění medailonku na sociálních sítích je velmi intenzivně v kontaktu s dítětem a poskytuje mu potřebnou podporu. Společně sledují a probírají případné reakce na sociálních sítích. Pokud má samo dítě potřebu reagovat na některý příspěvek či komentář, zajistí kontaktní osoba dítěte tuto reakci zprostředkovaně prostřednictvím PR pracovníka (reaguje za dítě, aby v případě nezdaru nedošlo k pocitu selhání, dojmu, že za to celé může ono). Pokud má dítě svoji vlastní facebookovou stránku, je nezbytné s tímto faktem citlivě pracovat – průvodce dítěte by měl mít přehled o tom, jak se dítě na sítích pohybuje. Je potřeba zajistit, aby samo dítě medailonek nesdílelo, nereagovalo a nekomentovalo. Vše řeší v úzké spolupráci se svým průvodcem. V praxi se může stát, že příběh dítěte poznají jeho vrstevníci, kteří se pohybují na sociálních sítích a mohou sdílet či komentovat medailonek různými způsoby. Proto je nutné, aby dítě mělo denní/intenzivní kontakt se svým průvodcem. Forma kontaktu závisí na vzájemné domluvě.

Příloha 8

Zásady pro oslovení komunity/sociální sítě/média
(instrukce pro PR specialistu)

KOMUNIKACE S VOLAJÍCÍMI A PŘEDVÝBĚR

KROK 6

IN se uskutečňuje nejčastěji formou telefonického kontaktu. Adepti, kteří reagují na IN, mají k dispozici také kontaktní e-mailovou adresu a mohou na IN reagovat rovněž prostřednictvím e-mailu (e-mailovou komunikaci doporučujeme použít pouze jako první kontakt a poté již komunikovat telefonicky).

V této části IN je úkolem vybrat vhodné pečovatele pro dítě/děti, pro které je realizován aktuální IN. Zároveň je každý IN příležitostí pro nalezení vhodných zájemců o pěstounství také pro jiné děti. V IN přistupujeme ke každému volajícimu jako k potenciálnímu pěstounovi a každého nasměrujeme na cestu k pěstounství klasickým způsobem. Zásadním úkolem každého IN je neodradit volající adepty, kteří sice nejsou vhodní pro dítě v aktuálním IN, ale mají potenciál stát se pěstouny.

Kontaktní osoba vede rozhovor a získává potřebné informace o volajícím, mapuje míru naplnění stanovených kritérií/požadavků na budoucí pečovatele s ohledem na potřeby dítěte (KROK 2), odpovídá na případné dotazy, reaguje na informace zaslané e-mailem. Průběžně komunikuje s koordinátorem IN a předává mu informace o průběhu IN, konzultuje s ním potřebná témata. Kontaktní osoba má k dispozici informační balíček s obecnými principy NRP a informace k aktuálnímu IN, které po domluvě zasílá volajícím adeptům.⁵

PRVNÍ ROZHOVOR A PRVNÍ FILTR, ODESLÁNÍ INFO BALÍČKŮ

První rozhovor s volajícimi adepty, kteří reagují na IN, se děje nestrukturovaně ve formě „řekněte mi něco o sobě“ a kontaktní osoba v něm mapuje nabídku volajícího a jeho kompetence stát se pěstounem. Rozhovor probíhá v partnerské komunikaci, např.: „Je skvělé, že voláte, ale nemusí to vyjít, nemusíte být ti nejvhodnější pro toto dítě... Případně smyslem NRP je hledat NRP rodinu pro dítě, ne naopak, proto nemusíte být ti nejvhodnější.“ Informuje volajícího, že si z rozhovoru dělá poznámky do záznamového archu. Záznamový arch (příloha 9) obsahuje **zásadní kritéria, stanovená pracovní skupinou** (KROK 2), která budoucí pečovatel musí naplnit. Tato kritéria vedou k výběru vhodné náhradní rodiny, usnadňují rozhodování a dávají jednoznačné důvody k případnému odmítnutí volajícího.

1. FILTR (PRVNÍ ROZHOVOR)

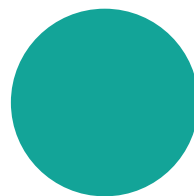
Cílem prvního rozhovoru je ověřit zájem volajícího adepta o přijetí dítěte. Volajícím, kteří nabízejí jiný způsob podpory dítěte (prázdniny, věcný dar apod.), kontaktní osoba poděkuje za zájem, nasměruje volající na možný způsob uplatnění nabízené podpory (dobrovolnictví, finanční příspěvek, předání věcného daru, tzv. hostitelská péče apod.) a nabídne zaslání informačního balíčku k NRP.

V rámci prvního rozhovoru kontaktní osoba:

- mapuje zájem volajícího o přijetí dítěte, pro které je spuštěn IN,
- mapuje představu a znalosti volajícího o NRP,
- doplňuje volajícímu další potřebné informace, odpovídá na dotazy,
- domlouvá se s volajícím na zaslání informačních balíčků o NRP a IN,
- domlouvá se s volajícím na dalším rozhovoru, který se uskuteční do tří dnů.

Kontaktní osoba ukončuje první rozhovor s volajícím a domlouvá se na **termínu a čase v horizontu tří dnů, kdy adeptovi znovu zavolá**. Tímto krokem chceme zajistit časový prostor k vlastní reflexi adepta, k přemýšlení a ověření si svého rozhodnutí účastnit se IN, a to i na základě dalších zjištěných informací od kontaktní osoby.

⁵ Předpokládáme, že informační balíček je poskládán z materiálů, které se v daném kraji používají. Každý kraj může mít balíček sestavený z různých materiálů či vytvořit materiál pro účely IN. Obecně dostupné materiály o pěstounství jsou k nalezení zde: www.pravonadetstvi.cz, Virtuální knihovna NRP www.knihovnanrp.cz/nahradni-rodinna-pece/materialy-o-pestounstvi/.

2. FILTR (DRUHÝ ROZHOVOR)

V dohodnutém čase volá kontaktní osoba zpět adeptovi, který reagoval na IN. Zjišťuje, zda zájem trvá, mapuje další potřebné informace, zaznamenává je do záznamového archu (příloha 9), zjišťuje vhodnost tohoto adepta stát se pečovatelem dítěte, pro které je realizován IN. Kontaktní osoba informuje adepta o dalším postupu IN. Po ukončení rozhovoru probírá zjištěné informace s koordinátorem IN a ten rozhoduje, zda je tento adept potenciálně vhodný pro dítě v IN, či nikoli. Oporou jsou mu **kritéria/požadavky na budoucí pečovatele s ohledem na potřeby dítěte v IN** stanovená v KROKU 2. Toto rozhodnutí sděluje adeptovi IN kontaktní osoba opět nejpozději do tří dnů:

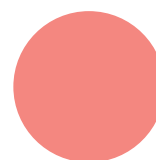
- 1. ADEPT JE VHODNÝ PRO DÍTĚ V IN:** kontaktní osoba předá informaci, že byl vybrán jako jeden ze zájemců pro dítě v tomto IN, a vysvětluje, co bude dále následovat. Požádá o souhlas s předáním kontaktu krajské pracovníci v roli koordinátora IN. **Další komunikaci s tímto adeptem přebírá koordinátor IN.**
- 2. ADEPT NENÍ VHODNÝ PRO DÍTĚ V IN:** kontaktní osoba poděkuje za účast v IN, předá informaci, že pro dítě v tomto IN byli vybráni jiní zájemci, ocení adepta, uvede důvody, proč nebyl vybrán, a pobídne adepta k podání žádosti o pěstounství klasickou cestou. **Předá potřebné kontakty a nasměruje na cestu k pěstounství. Nabídne maximální podporu. Pokud adept souhlasí, kontaktní osoba přímo domluví schůzku s OSPOD, s doprovázející organizací, s pěstouny apod.**

Zkušenost z IN: I při velkém počtu volajících v některých IN dochází poté k redukcí tohoto počtu a intenzivnější komunikace probíhá nejvíce s 20 lidmi. Velká část lidí, která reaguje na IN, sama odstoupí. Často dochází ke spontánní reakci na zveřejněný příběh dítěte a některé reakce mohou být unáhlené.

Tady končí veřejná část IN. PR pracovník vloží na sociální síti informaci o ukončení hledání vhodných pečovatelů v IN. První zpráva k ukončení veřejné části IN: „*Děkujeme za vaši účast a sdílení příběhu, máme vytipované adepty, nyní následuje jejich posouzení, budeme vás dále informovat...*“ 2. zpráva: „*Vybrali jsme vhodné pečovatele, probíhá jejich příprava, seznamování...*“

Příloha 9

Záznamový arch rozhovoru s adeptem

VYHODNOCENÍ REALIZACE INDIVIDUÁLNÍHO NÁBORU

KROK 7

Krajský pracovník v roli koordinátora svolává setkání pracovní skupiny IN k vyhodnocení vzájemné spolupráce a procesů IN. Činnost pracovní skupiny IN je v tomto kroku ukončena.

V IN bývá vytipováno více adeptů (podle zkušeností tři až deset) vhodných pro dítě v IN. Koordinátor ve spolupráci s pracovní skupinou stanoví pořadí těchto adeptů a jejich vhodnost konzultuje s odbornou skupinou pro NRP – viz KROK 7. Všichni ostatní adepti, vytipovaní jako vhodní pro dítě v IN, jsou koordinátorem IN dále provázeni a nasměrováni k pěstounství pro jiné dítě.

Individuální nábor končí ve fázi, kdy je minimálně jeden adept vyhodnocen jako vhodný zájemce pro dítě v IN. Podle našich zkušeností je jich více. Skupina adeptů vhodných pro dítě v IN je posunuta dále do fáze odborného posouzení. Koordinátor ve spolupráci s pracovní skupinou stanoví pořadí těchto adeptů na základě kritérií/požadavků na budoucí pečovatele s ohledem na potřeby dítěte v IN (stanovené v KROKU 2). Koordinátor představuje vytipované adepty Odborné skupině pro NRP (tj. Aktivu). Ze skupiny adeptů je vybrán jeden nejvhodnější zájemce pro dítě v IN. V této fázi nevytváříme konkurenční prostředí, přípravu vnímáme jako poslední krok za konkrétním dítětem. Součástí odborné přípravy vybraného zájemce musí být mimo jiné zaměření se na specifika a potřeby konkrétního dítěte v IN (např. jedná se o dítě s Downovým syndromem, příprava řeší specifika péče o takové děti, či jedná se o dítě romského etnika s poruchou citové vazby, zaměřuje se tedy na toto téma atd.).

Doporučení – evaluace procesu IN

Doporučujeme zaměřit se na průběžný monitoring (zda věci v pracovní skupině fungují, jak mají) a zpětnou vazbu (těch, kdo se do individuálního náboru zapojí). Monitoring sleduje předem daná data, která je možné sbírat formou dotazníku. Cílem monitoringu je sledovat vývoj určitých okolností vztahujících se k IN v čase (např. počet uživatelů sdílejících na sociálních sítích zveřejněný medailonek dítěte; počet telefonických kontaktů; počet IN v určitém čase/za daný kraj atd.). Důležitou součástí je nastavit také sběr dat pro evaluaci dopadu (kolik adeptů svou žádost skutečně podalo a stalo se pěstouny). Zpětná vazba může být sbírána ústně nebo písemně ideálně od všech aktérů a jejím cílem je vylepšit nastavené procesy.

Provázanost s odborným posouzením včetně přípravy

Krajský pracovník v roli koordinátora IN zajišťuje hladký průběh následující fáze odborného posouzení a zprostředkování NRP pro dítě v IN. Odborné posouzení včetně přípravy vybraného adepta se uskutečňuje podle platné legislativy s důrazem na co nejkratší možné časové proluky mezi jednotlivými fázemi odborného posouzení.

POMOCNÝ NÁSTROJ PRO DEFINOVÁNÍ PŘEDPOKLADŮ PRO ZÁJEMCE O DÍTĚ V IN

Se členy pracovní skupiny nejprve zakroužkujte předpoklady, které jsou s ohledem na potřeby dítěte relevantní. Pokud je řešena situace sourozenců, je třeba předpoklady zájemce sledovat s ohledem na potřeby všech dětí. Po zakroužkování označte pořadovými čísly 1–3 předpoklady na straně zájemce, které se t. č. jeví jako nejdůležitější, následně je zmiňte v medailonku dítěte. Ostatní předpoklady je možné využít v rámci filtru a stanovení pořadí zájemců, kteří budou reagovat na IN.

1. Časový aspekt z pohledu situace dítěte v IN a naléhavosti hledání řešení pro něj v souvislosti s možnostmi adepta

- Situaci dítěte je třeba vyřešit v horizontu dnů – hledáme již „hotového“ pěstouna či zařazeného žadatele v evidenci NRP, tzv. žadatele v období čekání.
- Situaci dítěte je možné vyřešit v horizontu týdnů – hledáme zájemce i v procesu odborného posouzení či zájemce rozhodnutého pro neodkladné podání žádosti o zprostředkování NRP.
- Situaci dítěte je možné vyřešit v horizontu měsíců – je možné hledat i adepta, který není ještě v procesu odborného posuzování.

2. Postavení zájemce v rámci procesu odborného posouzení (v souvislosti s bodem 1)

- Člověk bez prozatímního vstupu do procesu odborného posuzování.
- Zájemce s podanou žádostí o NRP a nacházející se v nějakém stadiu odborného posuzování (např. v přípravě, před psychologickým vyšetřením atd.).
- Zájemce zařazený do evidence NRP – tzv. žadatel v období čekání.
- Stávající náhradní rodič bez podané další žádosti o zprostředkování NRP.
- Náhradní rodič žádající o další dítě v rámci systému zprostředkování NRP.

3. Lokalita bydliště zájemce v souvislosti se vztahovými vazbami dítěte v IN (rodinní příslušníci, kamarádi, škola atd.)

- Možné hledat zájemce po celé ČR.
- Možné hledat zájemce i mimo daný kraj v sousedních krajích.
- Možné hledat zájemce jen na území daného kraje.
- Možné hledat zájemce v určitém místě daného kraje (např. Pardubice a blízké okolí).

PŘÍLOHA 1

4. Připravenost zájemce ke kontaktu s biologickou rodinou dítěte v IN

- Dítě potřebuje kontakt se svými rodinnými příslušníky (rodiče, sourozenci, prarodiče atd.).
- Dítě potřebuje kontakt se svou blízkou osobou mimo rodinu (kamarádi, vychovatelé atd.).
- Kontakt s blízkou osobou dítěte vyžaduje od zájemce určitou toleranci či aktivitu (návštěva věznic, cestování atd.).

5. Respekt/otevřenost zájemce vůči specifickým potřebám dítěte plynoucím z jeho příslušnosti k vzhledové, kulturní, etnické, náboženské, sexuální minoritě

- Dítě je pravděpodobně jiného než v České republice majoritního etnika.
- Dítě má nějakou vzhledovou odlišnost (např. povadlé víčko atd.).
- Dítě je určitého typu náboženského přesvědčení.
- Dítě je zvyklé dodržovat určitý typ stravy, životního stylu atd.
- Dítě se samo identifikuje jako trans osoba nebo jako člověk s menšinovou sexuální či citovou orientací.

6. Rozvíjení zájemce k určitým okolnostem v životním příběhu dítěte v IN

- Rodinná anamnéza dítěte je neznámá (dítě v babyboxu, nalezenec atd.).
- Rodiče dítěte spáchali trestný čin násilného charakteru.
- Dítě spáchalo trestný čin.
- Jiné závažné skutečnosti vyžadující toleranci zájemce:

7. Děti v rodině zájemce s ohledem na potřeby dítěte v IN

- Je třeba, aby t. č. nebyly v rodině zájemce žádné děti.
- Je třeba, aby děti v rodině zájemce byly staršího věku, než je dítě v IN.
- Je možné, aby v rodině zájemce byly děti.
- Není možné, aby byl zájemce bez výchovné zkušenosti s dětmi.
- Jiné:

8. Výchovné a jiné zkušenosti zájemce s ohledem na potřeby dítěte v IN

- Je vhodné, aby zájemce měl přímé dlouhodobé výchovné zkušenosti s dětmi.
- Je vhodné, aby zájemce měl výchovnou zkušenost s určitým typem potřeby dítěte (např. s poruchou učení atd.).
- Je vhodné, aby zájemce preferoval určitý výchovný styl.
- Je třeba, aby zájemce měl zkušenost s péčí o člověka s určitým typem onemocnění či aby byl ochotný se toto naučit.
- Je třeba, aby zájemce uměl komunikovat určitým specifickým způsobem (jiný jazyk než čeština, znakový jazyk atd.).
- Je vhodné, aby zájemce měl určitý typ vzdělání (zdravotnické, pedagogické atd.).
- Jiné:

9. Časová flexibilita zájemce s ohledem na potřeby dítěte v IN

- Je třeba, aby zájemce nastoupil na mateřskou/rodičovskou dovolenou.
- Je třeba, aby zájemce byl v péči o dítě plně flexibilní a neměl jiné pracovní závazky (např. péče o dítě s postižením).
- Je třeba, aby pracovní závazky zájemce nepřesahovaly časovou dotaci 40 hodin týdně.
- Je třeba, aby zájemce byl s dítětem po určitou dobu hospitalizován.
- Jiné:

10. Dostupnost sociálních či vzdělávacích služeb v rámci bydliště zájemce s ohledem na potřeby dítěte v IN

- Bude potřeba zajistit určitou specifickou sociální službu (např. respitní péče).
- Dítě potřebuje zajistit určitý typ vzdělávání (např. rehabilitační třída atd.).
- Jiné:

11. Dostupnost zdravotní péče v rámci bydliště zájemce s ohledem na potřeby dítěte v IN

- Dítě potřebuje zajistit určitý typ specialisty.
- Dítě potřebuje zajistit určitý typ péče, procedury (např. rehabilitace, bazén, pravidelné lázně atd.).
- Jiné:

12. Bytové podmínky zájemce s ohledem na potřeby dítěte v IN

- Dítě potřebuje vlastní pokoj.
- Dítě potřebuje výhledově zajistit bezbariérové bydlení.
- Jiné:

13. Životní styl a flexibilita zájemce s ohledem na potřeby dítěte v IN

- Je vhodné, aby zájemce vedl aktivní životní styl (sportování či podpora ke sportům).
- Je vhodné, aby zájemce uměl dítě podporovat v nějakém jeho specifickém zájmu (např. hra na hudební nástroj, šachy atd.).
- Je třeba, aby zájemce necestoval, zajistil dítěti prostředí bez velkých změn (včetně změny místa) a např. nekouřil.
- Je třeba, aby zájemce s ohledem na přechod dítěte do jiného výchovného prostředí měl určitou toleranci k...
- Jiné:

14. Životní stabilita zájemce s ohledem na potřeby dítěte v IN

- Je třeba, aby všichni členové zájemce s plánem NRP souhlasili a o jeho plánu NRP věděli.
- Je třeba, aby zájemce žil sám.
- Je třeba, aby zájemce žil ve stabilním vztahu.
- Je třeba, aby zájemce neřešil ve svém životě žádné zásadní změny a těžkosti (onemocnění, péči o dalšího člena rodiny atd.).
- Jiné:

15. Jiné požadované předpoklady zájemce s ohledem na potřeby dítěte v IN

- Je vhodné, aby zájemce žil na vesnici.
- Je vhodné, aby zájemce žil ve městě.
- Je vhodné, aby zájemce měl zvířata či nějaké preferované zvíře (např. psa, koně atd.).
- Není vhodné, aby zájemce měl nějaká zvířata.
- Jiné:

PROFIL A KOMPETENCE KONTAKTNÍ OSOBY

Profil a kompetence **kontaktní osoby**

- Je flexibilní.
- Je zdatný komunikátor, facilitátor, má organizační schopnosti.
- Umí rychle analyzovat a vyhodnocovat situaci.
- Má přehled o systému náboru pěstounů.
- Má přehled o službách v rámci daného regionu, zná lokální situaci.
- Umí vyhodnocovat rizika a pracovat s nimi.

PROFIL DÍTĚTE

Zdroj: www.pravonadetstvi.cz

A
část

Informace pro dospělého, který dokument vyplňuje:

Stávající dokument si klade za cíl být primárně **podkladem spisové dokumentace dítěte** vedeného v evidenci dětí krajského úřadu pro účely vlastního zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a současně být **pomocným nástrojem pro pracovníka NRP krajského úřadu** k získání co nejpřiléhavější představy o dítěti pro účely párování. Rovněž má za cíl být zdrojem informací o dítěti pro budoucího nahradního rodiče, kterému je předáván v době, kdy je rozhodnutý převzít dítě do své péče.

Pečující osoba (tzn. rodič či jiný příbuzný, pěstoun na přechodnou dobu, vychovatel pobytového zařízení) má za úkol popsat dítě tak, jak ho poznala za dobu své péče. Nejedná se o hodnocení či vyvozování příčin projevů chování dítěte, ale o prostý popis na základě viděného, slyšeného.

Dítě starší 12 let by se mělo na vyplnění profilu dítěte podílet, či být s jeho obsahem přinejmenším seznámeno.

Číslo jednací

PROFIL DÍTĚTE

DÍTĚ V EVIDENCI KÚ

Jméno, příjmení

Oblíbené oslovení,
příp. přezdívká

Datum narození

OSOBA PROVĚŘENA VYPLNĚNÍM

Jméno, příjmení

Role/profese
(pěstoun, vychovatel apod.)

Datum narození

Kontaktní údaje
(tel. kontakt/e-mail)

Trvání péče

od

do

VZHLED DÍTĚTE

Popis fyzického vzhledu dítěte, např. barva pleti, očí, vlasů; postava; příp. váha a výška

CHOVÁNÍ/PROŽÍVÁNÍ DÍTĚTE

Popis aktuálního obvyklého chování/prožívání dítěte

RODINNÉ A JINÉ SOCIÁLNÍ VZTAHY

O jaké osobě dítě nejvíce hovoří? jaká je či byla jeho důležitá osoba? S kým je či bylo v kontaktu? jaká je či byla forma kontaktu v průběhu péče a jaký je či byl jeho průběh?

VZDĚLÁNÍ

Dítě a škola (aktuální prospívání, chování, vztah ke škole atp.), aktuálně navštěvované zařízení, využívané poradenské služby, podpůrná opatření

ZÁJMY, ZÁLIBY

Dovednosti, vlohly dítěte; aktivity, kterým se dítě rádo věnuje; navštěvované organizované aktivity

RITUÁLY A NÁVYKY

Kulturní a náboženské rituály, případně denní režim, způsobu stravování (např. vegetariánství)

POTŘEBY DÍTĚTE

Shrnutí všech potřeb dítěte (zdravotních, vzdělávacích aj.) ve vztahu k nárokům na péči budoucího pečovatele = co je pro dítě důležité, co neopomenout při péči, co dítěti (ne)prospívá

PROFIL DÍTĚTE

B
část

Informace pro dospělého, který dokument vyplňuje sám / s dítětem:

Profil má za cíl být základním informačním materiálem o dítěti pro budoucího náhradního rodiče. Slouží k rychlé orientaci v péči o dítě a v jeho potřebách po jeho příchodu do náhradní rodiny. Vyplňuje se v době, kdy je známá osoba budoucího náhradního rodiče dítěte.

Je možné, aby pečující osoba dokument vyplnila i za přítomnosti budoucího osvojitele / pěstouna / pěstouna na přechodnou dobu, aby měl možnost se na některé skutečnosti doptat.

Pokud je dokument vyplňován za účasti dítěte, je vhodné respektovat náladu a chuť dítěte vyjádřit se k jednotlivým oblastem (tzn. vyplnění profilu rozložit v čase)

Informace pro dítě:

Každá věc obsahuje návod, jak jí správně používat, aby se nerozbila.

Zámek od dveří je také možnost odemknout jen správným klíčem.

Níže uvedené otázky jsou takovým „návodem či klíčem“ k tobě, aby o tobě měl tvůj budoucí pečovatel základní informace a mohl se o tebe od prvních dnů dobře starat. Zároveň se v nové rodině domluvíte na tom, jak to udělat, abys mohl dál pokračovat ve svých zvycích/rituálech, případně zda je potřeba něco po domluvě s tebou změnit.

Otázky, které se tě netýkají, protože si velký (např. pití umělého mléka), přeskoč. To stejné platí u otázek, na které neznáš odpověď.

Otázky prosím vyplň spolu s tím, kdo se o tebe teď nejčastěji stará.

Na vyznačeném místě napiš své jméno tak, jak by sis přál, aby tě budoucí náhradní rodič (rodiče) oslovoval(i).

PROFIL DÍTĚTE

B
část

Jméno dítěte:

Stravování

- Mé oblíbené jídlo je/jsou:
- Nejím rád/a:
- Stravuji se sám/a?
- Jsem zvyklý/á jíst u stolu?
- Piju ještě umělé mléko?
Jakou značku?

Denní režim

- Obvykle se probouzím:
- Po probuzení jsem zvyklý/á na tento rituál:
- Obvykle usínám:
- Před spaním jsem zvyklý/á na tento rituál:
- Jsem zvyklý/á spát v:
- Jsem zvyklý/á spát s (hračka, člověk, světlo atp.):
- Spím i po obědě?
- Mám nějaké další rituály (zvyklosti, návyky), které jsou pro mě důležité a které potřebuji dodržovat i v novém prostředí?

Zdraví

- Používám tyto zdravotní pomůcky (např. rovnátka, brýle, naslouchátko atd.):
- Pravidelně užívám tyto léky:
- Jsem alergický/á na:
- Musím pravidelně cvičit/procvičovat toto (např. rehabilitace, logopedie atp.):
- Byl/a jsem někdy u zubaře?
- Umím polykat prášky?
- Kouřím?
- Mám zkušenost s pitím alkoholu?
- Mám zkušenost s užitím drog?
- Umím plavat?

Chování

- Jak se chovám u lékaře?
- Jak se chovám u zubaře?
- Jak se chovám v kontaktu s cizími lidmi?
- Jak se chovám mezi dětmi?
- Jak se chovám v kontaktu se sourozencem?
- S kým bych se rád/a vídal/a, až budu v nové rodině?

Řeč

- Mluvím tímto jazykem:
- Používám nějaká speciální slova, kterým by ostatní nemuseli rozumět? Jaká to jsou?

Sebeobsluha

- Co už umím? (sám se najím, obléknu se, svléknu se, umyji se, dojdou si na nočník/záchod atd.)

- Má oblíbená hračka je:
- Mé oblíbené oblečení je:
- Jiná věc, která je pro mě důležitá (např. dárek od blízké osoby atd.), je:
- Mám mobil?
Jsem zvyklý/á ho používat?
- Mám tablet?
Jsem zvyklý/á ho používat?
- Mám facebookový profil?
- Komunikuji přes sociální sítě? (Snapchat, Badoo, WhatsApp atd.)

Vlastní popis dítěte

Jestli chceš, na tomto místě nakresli obrázek sebe nebo se krátce popiš, jak vypadáš.

KARTA DÍTĚTE

PŘEHLED UMÍSTĚNÍ DÍTĚTE

Číslo jednací: Příslušný OSPOD:

Datum poslední aktualizace: Vyplnil:

Jméno, příjmení dítěte: Datum narození dítěte:

Vyjádření dítěte ke svěřeni do NRP:

Datum: Zdroje: Osoba, která vyjádření získala:

PŘEHLED UMÍSTĚNÍ DÍTĚTE

	Forma péče	Trvání péče (od - do)	Důvod ukončení péče (Příčina umístění)
stávající umístění:
stávající umístění:
stávající umístění:
stávající umístění:
stávající umístění:

Prosím, uvádějte včetně krátkodobých pobytů, např. diagnostických či léčebných (tzn. středisko výchovné péče, diagnostický ústav, psychiatrická léčebna, atd.)
U krátkodobých pobytů uvádějte do pole „Důvod ukončení péče“ příčinu umístění.

RODINNÁ ANAMNÉZA

Matka:

Je matka informována o záměru svěřeni dítěte do NRP? V případě kladné odpovědi uveďte **postoj matky** ke svěřeni dítěte do NRP:
 ano ne neznámého původu Neznámé identity

Otec:

Je otec informován o záměru svěřeni dítěte do NRP? V případě kladné odpovědi uveďte **postoj otce** ke svěřeni dítěte do NRP:
 ano ne Neznámého původu Neznámé identity

POPIS STÁVSAJÍCÍHO STAVU

1. Právní situace dítěte
(popis stavu):

Právní situace

- před uplynutím lhůty 3 měsíců od souhlasu s osvojením po rozhodnutí soudu o nezájmu zákonného zástupce
 po uplynutím lhůty 3 měsíců od souhlasu s osvojením Jiné:
- před rozhodnutím soudu o nezájmu zákonného zástupce

KARTA DÍTĚTE

POPIS STÁVSAJÍCÍHO STAVU

Navrhovaná forma NRP

- pěstounská péče osvojení
 připadá v úvahu mezinárodní osvojení: Ano Ne

2. Rodinné a jiné sociální vztahy

(popis stavu - účel, forma, frekvence kontaktu):

Kontakty (Formou kontaktu je myšlen kontakt: osobní, telefonický, písemný.)

- se zákonnými zástupci: ano, forma: ne
s dalšími příbuznými: ano, forma: ne
s jinými osobami: ano, forma: ne
se sourozenci: ano, forma: ne

 počet/věk sourozenců:

 umístění sourozenců (forma péče, místo pobytu, přísl. OSPOD):

-
-
-
-

 je žádoucí společné umístění sourozenecké skupiny: ano ne

3. Zdravotní a psychický stav

(popis stavu - včetně okolností kolem porodu, poporodní udaje apod.):

Nároky na péči

- speciální zdravotní režim: ano ne uveďte jaký:
- péče odborných lékařů: ano ne uveďte jakých:
- plánované intervence (zákrok, zahájení léčby/terapie aj.): ano ne
- uveďte jaké:

4. Chování a attachment

(popis stavu):

rizikové faktory (umrtí pečující osoby, syndrom CAN, zneužívání návykových látek aj.): ano ne

uveďte jaké:

v psychoterapeutické či psychologické péči: ano ne

uveďte jaké:

5. Vzdělání

(popis stavu):

speciální vzdělávací potřeby (osobní asistence, individuální vzdělávací plán, aj.): ano ne

uveďte jaké:

v psychoterapeutické či psychologické péči: ano ne

uveďte jaké:

6. Identita

(popis stavu):

jiný mateřský jazyk: ano ne uveďte jaký:

dítě pochází z jiného kulturního prostředí: ano ne

uveďte jaké:

PRACOVNÍ LIST PRO TVORBU MEDAILONKU

JAK NAPSAT MEDAILONEK DÍTĚTE, pro které hledáme náhradní rodinu? Medailonek představuje dítě, jeho záliby, dovednosti a **jeho potřeby**. Medailonek **NE**popisuje situaci dítěte, **ale** dítě. **POPISUJE JEHO OSOBNOST A JEDINEČNOST**.

POTŘEBY DÍTĚTE DEFINUJÍ RODINU, KTEROU PRO NĚJ HLEDÁME

Do medailonku je potřeba obtisknout kritéria, která musí budoucí pečovateli naplnit. Ta jsou vydefinovaná pracovní skupinou IN v KROKU 2 a v medailonku jsou použita ve formě potřeb dítěte. Kritéria vycházejí ze situace dítěte a zohledňují případně problematické oblasti jeho příběhu.

O DÍTĚTI S DÍTĚTEM

Do tvorby medailonku zapojte co nejvíce dítě. Nechte ho vybrat si jméno pro účely anonymizování jeho příběhu. Když je medailonek hotový, dítě je vždy prvním čtenářem. Dejte mu medailonek přečíst, přečtěte mu ho, upravujte, doplňujte... A pak požádejte ještě osobu, která dítě dobře zná, aby si medailonek přečetla a dala vám zpětnou vazbu.

NEJPRVE PIŠTE A PAK ŠKRTEJTE TO MÉNĚ DŮLEŽITÉ

Následující oblasti nemusejí jít v medailonku v uvedeném pořadí a není nezbytné popisovat každou z nich. Vždy vybíráme to důležité a typické pro dítě v IN. K dispozici máme omezený prostor. Ideální rozsah medailonku je polovina strany A4, jeho délka by rozhodně neměla přesáhnout jednu stranu.

Jak začít? Začněte něčím konkrétním, uveďte zajímavý detail, něco autentického... „Paní Věra, přechodná pěstounka, o Honzovi říká, že je to úžasný, velmi živý kluk, který miluje pohyb. Jeho vášně jsou vlaky a auta ve všech formách.“

1. Vzhled dítěte

Velmi laskavě popište fyzický vzhled dítěte a opět uveďte zajímavý detail. Pokud se jedná o romské dítě nebo dítě jiného etnika, tady je to správné místo, kde tuto informaci uvést. „Žanetka v lednu oslavila své páté narozeniny. Tahle drobounká, romská divenka je nyní v péči přechodné pěstounky Jany. Jejich každodenním rituálem je ranní zaplétání dlouhých vlásků do copů. Žanetka se na to každý den těší a usnadňuje jí to vstávání, které opravdu nemá ráda.“

2. Dovednosti, zájmy, záliby

Jakým činnostem se dítě rádo věnuje? Co ho opravdu baví? Co je jeho vášní? Co umí? Jaké má talenty? Čím je toto dítě výjimečné? Pomocná otázka pro hledání výjimečnosti dítěte: Jakou kvalitu toto dítě představuje pro skupinu dětí? ANEB Když toto dítě ve skupině není, co v této skupině chybí?

3. Režim dítěte, návyky, rituály

Jaký je běžný denní režim dítěte? Kdy vstává? Jak a kdy usíná? Potřebuje k tomu nějaké rituály? Hračku, pití, pohádku... Má nějaké další zvyky či rituály spojené s jinou činností? Jaké je jeho oblíbené jídlo? Je třeba zajistit speciální způsob stravování? Co už dítě umí samo vzhledem ke svému věku? S čím potřebuje ještě pomoci?

4. Chování a prožívání dítěte

Co je typické v chování tohoto dítěte? Jak se chová k ostatním dětem, jak s nimi vychází? Jak se chová v přítomnosti dospělých? Co pomáhá, pokud je v chování dítěte něco náročné či problematické? Co na toto dítě platí? Aneb poradte budoucím pečovateli... „Pětiletý Patrik se základní pravidla v kolektivu teprve učí. A přestože je s dětmi velmi rád, je třeba, aby porozuměl, jak a proč spolupracovat s ostatními. Patrik potřebuje vlídné, ale pevné vedení.“

5. Původní rodina, blízcí lidé

O jaké osobě dítě nejvíce hovoří? Kdo jsou ti důležití v životě dítěte? S kým je potřeba udržet i nadále kontakt? Jak a jak často má takový kontakt probíhat?

6. Vzdělávání

Navštěvuje dítě školu, školku, dětskou skupinu? Co ho tady baví, co mu jde? A chodí rádo do školy, do školky, mezi děti? Je potřeba využívat nějaké poradenské služby či podpůrná opatření?

7. Zdraví

Je péče o dítě v oblasti zdraví nějak specifická? Vyžaduje tato péče speciální znalosti, dovednosti?

**CO DALŠÍHO JE V PŘÍBĚHU TOHOTO DÍTĚTE DŮLEŽITÉ?
NA CO NESMÍME JEŠTĚ ZAPOMENOUT?
CO BY CHYBĚLO?**

VZOR MEDAILONKU

Společenský, radostný, stabilní. Takový Martin je. Hledáme pro něho náhradní rodinu, v níž najde své místo a ve které se bude moci naplno projevit jeho radostná a nekonfliktní povaha.

Tento tříletý romský kluk je bystrý a veselý dítě. Už více než rok žije v dětském centru, v bytě spolu s dalšími třemi dětmi a tetami, které se o ně starají. Martin se k dětem chová přátelsky, rád se zapojuje do společných her. Umí si hrát i sám, staví kostky, prohlíží si knížky. Martin je velmi všímavý, vždy má přehled o tom, co se děje, vždy je rád v centru dění. Hlavně aby mu nic neuteklo. Je zdravý a pohybově nadaný. Rád si hraje venku s balónem, běhá po hřišti. Baví ho vše, co má kola. Auta, koloběžka, odrážedlo... Je samostatný, umí se obléknout, umýt si ruce, obličej, dojit si na toaletu.

Teta v dětském centru o Martinovi říká, že je to milionové dítě a že je jako houba. Nasává do sebe vše, co se nabízí. Pokud se mu dospělý intenzivně věnuje, je snadné ho vést, učit, rozvíjet. Pro Martina je zatím těžké, když pozornost dospělého nemá, když na ni musí čekat. Stále se jí dožaduje – volá, žadoní, tahá za rukáv, přináší hry, které chce hrát, někdy i křičí a bouchá s věcmi. Dohání asi to, co mu s rodiči chybělo – mít dospělého jen pro sebe. Ani v dětském centru s ním nemůže být teta pořád, když se stará také o jiné děti.

Pro Martina by byla skvělá rodina se staršími dětmi, které již tolik pozornosti nepotřebují. Hledáme zkušené pečovatele, kteří se budou Martinovi trpělivě věnovat a nabídnou mu svůj čas, laskavost a trpělivost při zkoumání světa. Martin potřebuje zažívat zájem o něj a jeho myšlenky a pocity, potřebuje přijetí. Hledáme rodinu, která je schopna přijmout dítě romského etnika s láskou, otevřeností a bez předsudků.

Ze své původní rodiny je chlapec nyní v kontaktu pouze se svou babičkou. Navštěvuje ho v dětském centru. Martin se na ni vždy těší a je pro něj prospěšné tento kontakt i nadále podporovat.

PŘÍKLAD TEXTU VÝZVY DOPROVÁZEJÍCÍM ORGANIZACÍM A OSPOD

Společenský, radostný, stabilní. Takový Martin je. Hledáme pro něho náhradní rodinu, v níž najde své místo a ve které se bude moci naplno projevit jeho radostná a nekonfliktní povaha.

Hledáme rodinu pro malého Martina, který je nyní v dětském centru. V současné době nevíme o pěstounech u nás v kraji, kteří by mohli Martina přijmout, ani v přípravě není žádný vhodný zájemce. Poptali jsme také ostatní kraje, ale bez úspěchu.

Rozhodli jsme se proto hledat individuálním nábořem prostřednictvím sociálních sítí a médií. Dříve než to uděláme, zkusíme ještě Vás, doprovázející organizace a OSPOD. Do přílohy vkládáme medailonek Martina a chceme Vás požádat o spolupráci. Martinovi běží čas rychle a v červnu by již měl z dětského centra odejít. Pokud by tato výzva zaujala některého z vašich stávajících pěstounů, byl by to nejrychlejší způsob, jak mu zprostředkovat rodinu. Oslovujeme Vás s vědomím, že na výzvu v médiích budou reagovat pravděpodobně zájemci bez předchozí přípravy, tudíž následující proces bude složitější a může trvat déle, než by Martin potřeboval.

Volejte, pokud potřebujete více informací.
A prosím o vaši reakci na tento e-mail do...

.....

ZÁSADY PRO OSLOVENÍ KOMUNITY/SOCIÁLNÍ SÍTĚ/MÉDIA (INSTRUKCE PRO PR SPECIALISTU)

Promo na sociálních sítích (Facebook, s tím často propojen Instagram)

- Facebook – V příspěvku jasně popsat, koho hledáme a proč, jasně popsat, na koho se mají zájemci obrátit a v jakém časovém horizontu
- Stanovit si okruh uživatelů, na který budeme cílit/cílovou skupinu (buď v rámci profilu/stránky, nebo potom při placené reklamě. Zaměření na věk, lokalitu, pohlaví...
- Je důležité, aby ten, kdo bude promovat, měl už na začátku dostatečný počet sledujících – tak se dosáhne organického růstu dosahu příspěvků, potom můžeme zaplatit další promo – řádově stačí cca 200 Kč
- Kde promovat příspěvek: na zdi, v příbězích (Facebook), ve zprávě konkrétním institucím se žádostí o pomoc a šíření, v tematických skupinách (skupina pro pěstouny, skupina náhradní rodinné péče, skupiny mateřských center – ty mají velký dosah), jiné zájmové kolektivy, poprosit o sdílení spolupracující organizace, případně i stránky obcí či regionální skupiny – zde záleží na tom, jak si specifikujeme cílovou skupinu, aby nebyla moc široká, lze požádat i regionální známou osobnost⁷ s prosbou o pomoc.
- Příspěvek průběžně oživovat, informovat o průběhu (obecně, ale poutavě), na konci příspěvek ukončit, respektive připravit další příspěvek se zpětnou vazbou. Neukončené příběhy frustrují a odrážejí od pozdějšího sledování, ukončené (byť s ne ideálním koncem) naopak zajistí pozornost i pro příště.
- Instagram – často propojen s Facebookem – zde jiná forma komunikace, lze použít jako podpurný příspěvek – upoutání k tématu

⁷ Myslet na velmi dobré proškolení ohledně ochrany bezpečí dítěte a způsobu práce (role), laická osobnost by mohla přílišnou snahou dítěti nechtíc uškodit.

ZÁZNAMOVÝ ARCH

Jméno: Kontakt:

Datum prvního hovoru: Datum druhého hovoru:

Odeslání informačních balíčků:

Vyhodnocení: x **Vhodný adept** - komunikaci přebírá koordinátor x **Nevhodný adept** - důvody, předány další informace

Základní kritéria, stanovená pracovní skupinu, která budoucí pečovatel musí naplnit.

1.

splňuje částečně splňuje nesplňuje

Poznámky

2.

3.

4.

5.

1. Rodinný stav

věk: v manželství v partnerství rozvedený/á svobodný/á

2. Děti

děti v rodině v manželství v partnerství rozvedený/á svobodný/á
a jejich věk:

3. Bydliště

malý byt větší byt dům zahrada

4. Zdravotní stav:

5. Zkušenost se

střídavou péčí příchodem dítěte jednoho z partnerů NRP (adpoce, PP, PPD, ústav)

6. Preferovaný výchovný přístup k dětem:

7. Rozhodování o PP

Informace o PP: žádné zná osobně pěstouny je pěstoun/ka

Příprava KÚ: bez přípravy v přípravě (kde) po přípravě

8. Motivace pro přijetí dítěte do PP

9. Mapování blízkého okolí

S rozhodnutím partner/ka: souhlasí a podporuje souhlasí ještě to neví nesouhlasí

Děti v rodině o rozhodnutí: vědí (jaký je jejich postoj) nevědí

S rozhodnutím širší rodina: souhlasí a podporuje souhlasí ještě to neví nesouhlasí

10. Další poznámky

.....